

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Sayın Zehra Zümrüt SELÇUK tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Murat ÇEPNİ

İzmir Milletvekili

Cargill, 1960 yılında girdiği Türkiye pazarında onlarca şirkete sahiplik yapan ABD merkezli çokuluslu şirkettir. Enerji, sağlık, ilaç, finans, elektrik, gaz, ulaşım sektöründe faaliyet yürütmektedir. Bursa'nın Orhangazi ilçesinde, İznik gölünün kenarı sayılabilecek bir yerde, 1. sınıf tarım arazisi üzerinde faaliyet gösteren Cargill Fabrikası, Nişasta Bazlı Şeker üretimi yapmaktadır. Fabrika yönetimi, 17 Nisan 2018 tarihinde, 14 işçisini hükümetin nişasta bazlı şeker kotasını yüzde 10'dan yüzde 5'e indirmesini gerekçe göstererek işten çıkartmıştır. İşten çıkartılan işçilerin bir kısmının çalıştığı bölümde kota dahi yoktur. İşten çıkartılan işçilerin iddiasına göre işten çıkartılmalarına nedeni Tekgıda-iş sendikasına üye olmalarıdır. Ayrıca kota uygulaması, yönetmeliğin yayınlandığı tarih olan 1 eylül 2018 tarihinde başlamıştır. Anayasanın 51. Maddesi ve 6356 Sayılı Sendikalar Kanunu ile sendika özgürlüğü güvence altına alınmış olup, işçilerin işe alınmasında, işten çıkartılmalarında, herhangi bir sendikaya üye olması veya olmaması şartına bağlı tutulamayacağı belirtilmiştir. Sendika özgürlüğü çerçevesinde, işçiler, iş saatleri dışında veya iş saatleri içinde işverenin izni ile sendika faaliyetlerine katılmalarından dolayı işten çıkarılamazlar. Sendikaya üye oldukları ve sendikal faaliyetlerde bulunma gibi nedenlerle işçiler arasında farklı işlem yapamazlar. Cargill Fabrika yönetimi, işten çıkartılan işçilerin eksikliğini fazla mesailerle kapatmışlar ve emekli olan işçiye de tekrar çalışması için işe almışlardır. Yani Cargill yönetiminin, kotayı bahane ederek, sendikalaştıkları için işçileri işten çıkarttığı ortadadır. İşten çıkartılan Cargill işçileri, işten çıkartıldıkları tarihten itibaren hak arayışına girmiştir. Tekrar işbaşı yapmak için açtıkları işe iade davaları hala sürmektedir.

14625

Bu bağlamda;

- 1- Kamuoyunda, hükümetin işten çıkartılan ve bir yılı aşkın süredir mücadele veren Cargill işçilerine duyarsız kaldığı görüşü hakimdir. Bakanlığınız, bir yılı aşkın bir süredir işlerine geri dönmek için mücadele eden Cargill işçilerinin durumundan haberdar mıdır? Süreci takip etmekte midir?
- 2- Cargill işçilerinin, Anayasa ve yasalarla güvence altına alınmış sendikaya üye olma haklarını kullandıkları, sendikaya üye oldukları için işten çıkartıldıkları iddiaları hakkında Bakanlığınız inceleme başlatmış mıdır? Bu konuda girişimleriniz var mıdır? İşçilerin işe iadeleri konusunda adım atacak mısınız?
- 3- Cargill işçilerinin işe iade davaları halan devam etmektedir. Eskiden işe iade davaları yerel mahkemede ortalama 5-6 ayda sonuca ulaşabilirken yeni çıkan Arabuluculuk Kanunu ve istenen bilirkişi raporu nedeniyle Cargill işçileri 1 yıldan fazladır hukuk mücadelesi vermektedir? Bakanlığınız bunun gibi işçi davalarında sürecin hızlanması için çalışmalar yapacak mıdır? İşçi davalarında taraf olacak mıdır?
- 4- Anayasa Madde 51. - *Çalışanlar ve işverenler, üyelerinin çalışma ilişkilerinde, ekonomik ve sosyal hak ve menfaatlerini korumak ve geliştirmek için önceden izin almaksızın sendikalar ve üst kuruluşlar kurma, bunlara serbestçe üye olma ve üyelikten serbestçe çekilme haklarına sahiptir. Hiç kimse bir sendikaya üye olmaya ya da üyelikten ayrılmaya zorlanamaz.* Diyerek sendika hakkını güvence altına almıştır. Anayasaya ve 6356 Sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu'na rağmen Bakanlığınıza yansıyan verilere göre son 5 yılda kaç işçi sendikaya üye olduğu için işten çıkartılmıştır?
- 5- Çalışanlarının, yasalarla düzenlenen örgütlenme ve sendikalaşma haklarını engellediği iddia edilen Cargill Fabrikasına bu konuda bakanlığınızın bir müdahalesi olacak mıdır?